

Bandes de so Ángel Illarramendi: ens tornem internacionals

Házael González

Los Borgia.

Molta ha estat la pols que han aixecat les darres produccions de cinema espanyol amb un pressupost ben abundant. Ens referim, és clar, a *Alatriste* (Agustín Díaz Yanes, 2006) per una part, i a *Los Borgia* (Antonio Hernández, 2006) per l'altra, dues pel·lícules amb pretensions d'arribar bastant més lluny que les seves germanes hispàniques de cartellera. I si ben bé el resultat no es pot qualificar de memorable ni d'històric (la primera ha estat la més cara del cinema patri de tots els temps, i la segona, una coproducció amb Itàlia d'aquelles amb proporcions gegantines i, malgrat tot això, no han suscitat massa interès), sí que hi ha una part que gairebé passa desapercebuda però que, ves per on, és de les més ressenyables. Ens referim, com no podia ser d'altra forma, a la música: d'una part, Roque Baños ens ha tornat a posar els cabells de punta amb els seus inconfusibles sons, i de l'altra, Ángel Illarramendi ha demostrat una vegada més que el seu nom està lligat (i ben lligat) a una feina agradable i molt ben construïda. Així, doncs, i com que al mestre Baños ja li hem dedicat unes quantes atencions a articles passats, parlarem una mica d'Illarramendi, destacant la seva feina com un dels (pocs) encerts de la pel·lícula (juntament amb la direcció artística) i oblidant les penoses interpretacions de gairebé tots els actors, especialment els més joves i a qui encara queda molt camí per arribar a bon lloc.

Ángel Illarramendi va començar al cinema a una pel·lícula que amb el temps s'ha tornat gairebé mítica: aquella *Tasio* (Montxo Armendáriz, 1984) que, sens dubte, va marcar un abans i un després en la seva carrera, i no només per ser la primera de totes (abans d'això, Illarramendi es dedicava a un tipus de música que molts denominen «seriosa», és a dir, no feta per al cinema). El resultat va ser prou bo com perquè li agradés, i va tornar a col·laborar amb el mateix director a *27 Horas* (també Montxo Armendáriz,

1987), abans de començar a fer feina amb una directora ben particular i també ben novella: Gracia Querejeta, amb qui va coincidir per primera volta posant música al curtmetratge *El Viaje del Agua* (Nacho Pérez de la Paz, Gracia Querejeta, Jesús Ruiz, 1990, i que, per cert, va guanyar el premi Goya aquell mateix any). Després d'això, varen començar els llargmetratges, i varen anar arribant els reconeixements: *Una Estación de Paso* (Gracia Querejeta, 1992) ja ens va demostrar que allà havia un talent (o millor dit, dos talents) molt a tenir en compte, i el mateix va passar amb la curiosa *El Último Viaje de Robert Rylands* (Gracia Querejeta, 1996, primera nominació al premi Goya del compositor, per una feina realment inoblidable) a la qual va seguir *Cuando Vuelvas a mi Lado* (Gracia Querejeta, 1999, segona nominació al Goya per al compositor, compartida juntament amb Andrés Vázquez, Hugo Westerdahl, i Gregorio Lozano) i la darrera fins ara, la inclassificable *Héctor* (Gracia Querejeta, 2004, tercera i darrera nominació per al compositor, que encara no ha rebut mai el premi). Tot això, a part de les feines per a televisió que també han fet tots dos junts. I, per descomptat, sempre tenint en compte que això no és ni molt menys l'únic que ha fet: no es poden oblidar feines tan memorables com *El Aliento del Diablo* (Paco Lucio, 1993), *Yoyes* (Helena Taberna, 2000), la molt reconeguda *El Hijo de la Novia* (Juan José Campanella, 2001), la iconoclasta *Buen Viaje, Excelencia!* (Albert Boadella, 2003), o, més darrerament, *Luna de Avellaneda* (també de Juan José Campanella, 2004) i tampoc es pot oblidar que, a més de la feina per pel·lícules, Illarramendi continua fent altres tipus de música ben recomanables. El que es diu tot un mestre...

Sens dubte, ens anem tornant internacionals. A veure si això ajuda també a tenir els professionals espanyols de la banda sonora troben, a la fi, al lloc que els pertoca. ■